Region Stockholm

HSN **Särskilt uttalande**

2022-05-24

Vänsterpartiet

Ärende 18

HSN 2022-0354

Yttrande över revisionsrapport 11/2021 Erfarenheter från coronapandemin – utvecklingen av hälso- och sjukvården efter krisen

I revionsrapporten framgår det att den stora mängd beslut som tagits under Covid-19 pandemin gör det svårt att överblicka vilka konsekvenser och effekter de fått för både vård och ekonomi. Vänsterpartiet har förståelse för svårigheterna att överblicka alla beslut, samtidigt som att vi redan nu faktiskt kan se och utvärdera flera av de konsekvenser som regionens hantering av vården, både innan och under pandemin, medfört.

Antalet intensivvårdsplatser (IVA) är ett sådant exempel. De senaste 10 åren har antalet IVA platser i regionen minskat med 7% trots att befolkningsmängden ökat under samma period. I revionsrapporten skriver man att det redan i mars 2020 stod klar att ordinarie intensivvårdskapacitet vid regionens akutsjukhus inte skulle räcka till. I rapporten framgår det att det innan pandemin inte fanns någon plan för hur regionen skulle kunna utöka antalet vårdplatser i händelse av kris.

Denna brist på framförhållning tillsammans med diskrepansen mellan tillgängliga vårdplatser och en stor och växande befolkning gjorde att belastningen på IVA snabbt blev extrem under covid-pandemin då vårdbehovet hastigt ökade. Problemen försökte man lösa genom att akut stänga ned all elektiv (planerad) vård och förflytta personal från operation in på IVA, vilket har orsakat en stor del av den vårdskuld vi ser idag. Mycket av dagens vårdskuld är alltså en ren effekt av att man minskat på IVA-platserna redan innan pandemins utbrott. Hade fler IVA-platser funnits normalt i vården hade troligtvis mer elektiv vård kunnat bedrivas parallellt med vården för de covid-drabbade.

Den snabba omställningen under pandemin ledde till en stora förändringar inom många delar av hälso-och sjukvården. Förvaltningen skriver i sitt svar på revisorernas rapport att det inte finns några uppgifter på att prioriteringarna i vården påverkats. Samtidigt har vi i media kunnat läsa vittnesmål från vårdpersonal om att de nödgats neka intensivvård till personer som egentligen borde fått det. Nyligen rapporterade DN om en studie som visade att de digitala besöken som ökat under pandemin i huvudsak hade gått till yngre personer medans äldre patienter i behov av exempelvis årskontroller inte fick några besök alls, inte ens hembesök (https://www.dn.se/sverige/aldres-besok-minskade-kraftigt-nar-den-digitala-varden-exploderade/).
Detta är en tydlig undanträngningseffekt som dessutom riskerar att gå emot hälso-och sjukvårdens behovsprincip.

Ett av syftena med rapporten om erfarenheterna från coronapandemin var att få en samlad bild av hur resurserna i hälso-och sjukvårdssystemet bäst skulle kunna utnyttjas i händelse av kris. Vänsterpartiet menar att det under pandemin fanns möjligheter i de befintliga avtalen att kräva att privata vårdgivare skulle bidra med personal, något som hade kunnat frigöra både resurser och utöka antalet vårdplatser. Ett effektivt och ansvarsfullt sätt att styra om resurserna i kris. Trots det vägrade man i regionen att aktivera den krisnivå som skulle innebära att dessa klausuler trädde i kraft.

Vänsterpartiet anser att det i samtliga vårdval som Region Stockholm har med privata vårdgivare, oavsett avtalsform, skrivs in en skyldighet att vid kris, allvarlig händelse eller katastrof ställa om och materialinventera sin verksamhet samt ställa personal, läkemedel och sjukvårdsutrustning till regionens förfogande.